

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

PREISKAVA O ATENTATU V RIMU

BRANILCA ZAHTEVATA LOLLOVO OSVOBODITEV

Odvetnika Mancini in Leuzzi ponovno sprožila vprašanje pravic obrambe - Trenja v misovski sekciji Primavalle še vedno v ospredju prizadevanja namestnika rimskega državnega pravdnika

RIM, 23. — Namestnik rimskega državnega pravdnika dr. Sica je danes, včeraj zasljal vrsto prič v zvezi z atentatom v rimski četrti Primavalle, v katerem sta umrla sinova tajnika sekcije MSI Maria Matteia, Stefano in Virgilio.

Včeraj je zasljal zakonca Anno in Marcello Schiavona. Fašista so agenti komisarata v Primavalle odpeljali v sodniško palačo približno ob 16. uri. Sica je najprej postavil vrsto vprašanj Marcellu, naker je zasljal tudi njegovo ženo.

Vrsta je bila nato na Alessio Di Meo, članu misovski sekcije Primavalle, ki ga je preiskovalni sodnik zasljal že prejšnje dni. V pogovoru z novinarji je fašista Di Meo potrdil, da je nekaj dni pred požarom obvestil policijo, da nekdo snuje atentat proti Matteiu. Opisal je nato svoje odnose s smetanjem Speranza, republikancem, ki so ga pred dnevi aretirali zaradi lažnega pričevanja. Di Meo je dejal, da je predelavec v občinskem podjetju za mestno čistočo, v njegovi skupini pa je bil tudi Speranza. Večkrat sta razpravljala o politiki, okoli tabora lani pa je prišlo do nekaterih prepričkov. Di Meo je zvedel, da se je Speranza spoprijateljil z mladenci, ki so obiskovali sedež levičarske izvenparlamentarne organizacije »Potere operai«, ki je prav v njegovi hiši. Prijateljstvo med Speranza in mladimi izvenparlamentarci Di Meo očito ni ugaajalo. Odnosi med obema sta se čedalje bolj zaostrovali, dokler se nista neki večer v gostilni spopadla.

Prišlo je do pretepa, v še nepojasnjenih okoliščinah pa je Speranza izgubil nekaj zob. Speranza trdi, da so ga napadli fašisti in ga pošteno obdelali. Di Meo pa zatrjuje, da se je sam spoprijateljil z delovnim tvarišem. Po pričevanju Di Mea sta se moza nekaj dni zatem spet spoprijateljila. Še več, Speranza je obvestil Di Mea, da mu nekdo ne merava zažgati avto. In res, 17. novembra ponoči so neznanzi zažgali fašistov avto. Po atentatu na Matteiovo stanovanje je Di Meo povedal policiji, da mu je Speranza pravil o svojem prijateljstvu z izvenparlamentarci, ki naj bi mu med izletom v okolico Rima pokazali precejšnjo količino razstreliva.

Danes je Sica zasljal nekaj oseb, ki živijo v četrti Primavalle, med temi je Davide Pallanca, študent fakultete političnih ved, ki je hodil na licej »Castellnuovo« skupaj z Achilom Lollom. Mladenci je vpisan v radikalno stranko in stanuje v bližini sekcije MSI, katere tajnik je Mario Mattei. Sica je hotel od njega zvedeti za nekatere prepise, ki so bili zadnje čase v misovski sekciji. Po zasljanju ni Pallanca dal novinarjem nobenih zjav. Potrdil je, da sta Lollo in Marino Sorrentino njegova prijatelja.

Namestnik rimskega državnega pravdnika je sprejel tudi odvetnika Mancinija in Leuzzi, Lollova branilca, ki sta mu predložila zahtevo po izpustitvi svojega varovanca zaradi pomanjkanja indicij o krivdi. V svoji zahtevi zatrjujejo Mancini in Leuzzi, da je bil njihov varovanec, kljub temu da je bil brez sleherne obrambe, dokler mu niso imenovali uradnega zagovornika. Bil je brez sleherne zakonite pravice, da bi se uprl zapornemu povelju. V obdobju med 18. in 20. aprilom, so ga večkrat zagnali, ne da bi bili prisotni njegovi zagovorniki, kar je groba kršitev pravnega postopka in ustavnih pravic državljanov do obrambe.

Ob koncu svoje zahteve po izpustitvi sta Lollova zagovornika potrjavila, da je dejstvo, da je preiskovalni sodnik spet poslal zapisnike o zasljevanju Lolla nazaj k Sici, kršitev pravice do obrambe ter kršitev načel, ki urejajo pristojnost sodnika.

Pozno zvečer je Sica zasljal v svojem uradu Carla Quattrocchia. O poteku tega zasljevanja ni za sedaj nobene vesti.

Japonski zunanji minister pride v Evropo

TOKIO, 23. — Japonski zunanji minister Ohira bo od 26. aprila do 8. maja obiskal Jugoslavijo, Francijo in Belgijo. V Bruslju bo imel Ohira sestanek s predsednikom izvršne komisije EGS Ortoliem, s katerim bo obravnaval vprašanje gospodarskih odnosov med Japonijo in gospodarsko skupnostjo.

Nejasen položaj med poštnimi uslužbenci

RIM, 23. — V preteklih dneh so bili doseženi sporazumi o nekaterih novih delovnih pogodbah, ki so jih lokalni in zdravniški bolnišniški predstavniki v sodelovanju s sindikatom življenje ponovno zaželelo predvsem zaradi stavke, ki so jo danes napovedali delavci keramič-

PO OBISKU V ZDA IN PRISTANKU NA HAVAJIH

Predsednik vlade Andreotti na uradnem obisku v Tokiu

Ob prihodu ga je sprejel predsednik japonske vlade Tanaka

Andreotti v Tokiu. Na sliki od leve proti desni: Andreottijeva soproga, Tanakova soproga, Andreotti in Tanaka

ne industrije, še posebno pa zaradi nerazčiščenega položaja med uslužbenci pošte in telegrafa. Po sklepu sindikalnih organizacij bi se morala stavka poštnih uslužbencev prekiniti že pretekli teden. Toda mnoge krajevne sindikalne organizacije niso spoštovale navodila osrednjega vodstva in v mnogih italijanskih mestih še vedno stavkajo. Prišlo je celo do razbitja enotnega nastopa, saj so uslužbenci včlanjeni v CGIL povsod prekinili stavko, medtem ko člani UIL in CISL v mnogih krajih še naprej stavkajo.

V tem tednu bodo stavkali tudi delavci obutvene industrije in rudarji. Konec tedna pa bo kongres acistične mladine, ki se bo zaključil 2. maja.

PRED NIXONOVIM POTOVANJEM V EVROPO

Kissingerjevi predlogi za preureditev NATO

Nixonov svetovalec ugotavlja, da atlantska zveza ne ustreza več mednarodnemu političnemu položaju

NEW YORK, 23. — Na sprejemanju, ki ga je priredila tiskovna agencija »Associated Press« je poseben Nixonov svetovalec Henry Kissinger predlagal reorganizacijo atlantske zveze na osnovi nove listine NATO. Kissinger je govoril o temi »Leto v Evropi« v zvezi s potovanjem predsednika Nixona v Evropo. Nova listina naj bi temeljila na priznanju dejstva, da so politična, gospodarska in vojaška vprašanja ZDA, Kanade, zahodne Evrope in Japonske tesno povezana med seboj in da jih je treba reševati globalno, na ravni predsednikov vlad. ZDA predlagajo svojim atlantskim zaveznikom izdelavo

nove listine še pred Nixonovim potovanjem v Evropo. Nova listina naj bi določila vse bodoče cilje.

Po Kissingerjevemu mnenju atlantska zveza, ki je nastala po drugi svetovni vojni ne ustreza več sedanjim potrebam in sedanji mednarodni politični situaciji. Omenil je tudi vprašanje evropske enotnosti. S tem v zvezi je dejal, da bodo ZDA še vnaprej podpirale razvoj Evropske gospodarske skupnosti in pričakujejo.

Kar zadeva popuščanje napetosti med Vzhodom in Zahodom, si bo treba prizadevati na osnovi konkretnih pogajanj skupnega interesa.

Japonski predsednik vlade Tanaka je v pozdravnem govoru, poudaril med drugim, da sedanji mednarodni položaj zahteva, da se izkoristijo vse prilikožnosti za čimvečjo okrepitev medsebojnih odnosov, kakor tudi za splošno blaginjo in napredek človeštva.

Z letališča so Andreottija pospremlili v njegovo rezidenčno zgradbo cesarske palače. Jutri bo predsednik vlade sprejel cesar Hiro Hito, ki ga bo zadržal na kosilu.

Zvečer je Tanaka priredil Andreottiju, njegovi soprogi in članom italijanske delegacije večerjo, na kateri sta si predsednika izmenjala zdravici.

NA ZBOROVANJU PRED TOVARNO V KIDRIČEVEM SO MU ODKRILI SPOMENIK

Slovesnost ob obletnici smrti revolucionarja Borisa Kidriča

Govor predsednika izvršnega sveta SRS Andreja Marince - Kidričeva misel o zavestnem revolucionarnem jedru še vedno aktualna - Vprašanje odnosov z Avstrijo

LJUBLJANA, 23. — Včeraj je bila v Kidričevem srednja proslava ob dvajsetletnici smrti Borisa Kidriča.

Po slavnosti seji občinske skupščine Ptuj, družbenopolitičnih organizacij občine in krajevne skupnosti Kidričevu, da na zborovanju pred tovarno glince in aluminija »Boris Kidrič« govoril predsednik republiškega izvršnega sveta Andrej Marinc. Na zborovanju je bilo več tisoč ljudi, med udeleženci pa so bili tudi Zdenka Kidrič, Sergej Kraigher, Lidija Šentjurc, Mitja Ribičič, Dr. Marjan Breclj, člani prve slovenske vlade, predstavniki javnega življenja drugih republik in predstavniki najvišjih slovenskih organov.

Med proslavo so pred tovarno odkrili spomenik Borisu Kidriču, slovesnosti pa so se nadaljevale s kulturnim programom in partizanskim zborovanjem.

Andrej Marinc je v svojem govoru poudaril, da je Boris Kidrič umrl v prelomnem obdobju, ko smo pregradili nam lastnega socializma premagali blokado zahodnega kapitalističnega sveta in ko smo uspešno z velikimi naporji ljudskih množic dokončno odbili staliniščno blokado in prišli na mlado socialistično Jugoslavijo. Iz te zav, prvotnosti in izvirnosti naše revolucije ter obrambe in obnove doseženega, so zrasle temeljne smeri samopravnega socialističnega sistema in odnosov med ljudmi, ki so danes, 20 let po smrti Borisa Kidriča, ne le obdobje našega samopravnega socializma, temveč tudi svetovni proces, ki se neazdrži krepi in širi.

Boris Kidrič je dobro vedel, da je revolucionarno - osvobodilno gibanje, lahko uspešno samo tedaj, ko je v njem aktivno organizirano zavestno revolucionarno jedro. Dobro je vedel tudi to, da takšno gibanje in vodstvo ne moreta biti le prispevek KP. Zaradi tega je bilo geslo Osvobodilne fronte, da je vsak komunist obnem in predvsem njen aktivist.

Vse to je aktualno tudi danes, je dejal Marinc in ugotovil, da lahko pogumno trdimo, da je to več kot gradivo za zgodovinske primerjave. SZDL lahko uspešno in učinkovito deluje samo tedaj, če je delavski razred organiziran, če znort njegja delujejo organizirane sile na čelu z njegovo avantgardo — ZK in ki skupaj vplivajo na smer družbenega razvoja samopravnih socialističnih odnosov.

Marinc se je v svojem govoru dotikal tudi odnosov s sosodnjimi Avstrijo, ki je dejal se ne razvijajo najbolje. Ob lanskoletnih srečanjih jugoslovanskih in avstrijskih državljanz, posebno predsednika Jonasa s predsednikom T-tom in predsednika ZIS Bijedića s kanclerjem Kreškim, je ponovno ugotovil, da je obsejstranski interes za dober medsebojne odnose ter sprejet dogovor o razširitvi in poglabitvi medsebojnega sodelovanja.

Lansko jesen, pa tudi ob nedavnih voltvah, je na Koroskem prišlo do znane gonje zoper dvojčence na-

pise, zoper slovensko manjšino in njene pravice, ki gredo iz mirne pogodbe z Avstrijo.

»Mislim, je nadaljeval, da takšno stanje ni v prid niti Avstriji, niti Jugoslaviji, niti mimemu sožitju v Evropi. Zato pričakujemo, da bodo socialistična vlada in demokratične sile Avstrije vendarle zavirle šoviniščno dejavnost zoper slovensko manjšino in izpolnile obveznosti iz državne pogodbe. Najavljeno sreča-

Boris Kidrič

nje med kanclerjem Kreškim in predstavniki naše manjšine bo morada nakazalo rešitve v tej smeri. V zaključku je Marinc izrazil željo, da bi se odprta vprašanja med Avstrijo in Jugoslavijo čimprej uredila.

Grečko v Romuniji

BUKAREŠTA, 23. — Sovjetski obrambni minister maršal Andrej Grečko, ki je od 20. aprila na uradnem obisku v Romuniji, se je danes pogovarjal z glavnim tajnikom partije in predsednikom republike Nikolajem Ceausescuom. Grečka je sprejel tudi predsednik vlade Maurer.

Brežnjev sprejel ameriške senatorje

MOSKVA, 23. — Generalni tajnik KP Sovjetske zveze Leonid Brežnjev je danes sprejel sedem članov komisije za trgovino ameriškega senata ter se zadržal z njimi v več kot trirnurnem prisrčnem pogovoru. Ameriški senatorji, ki jih vodi Vance Hartke, so prispeli v Moskvo 19. aprila ter so se že pogovarjali s sovjetskimi ministrom za trgovino Nikolajem Patolicevom. V teh dneh so tudi obiskali Leningrad. Današnjega srečanja z Brežnjevom so se udeležili tudi sovjetski minister za zunanje zadeve Gromi-

ko, Patolicev in ameriški odpravnik poslov v Moskvi Adolph Dubs. Ameriški senatorji so izjavili, da je bil Brežnjev zelo dobro razpoložen ter je potrdil sovjetsko pripravljenost na dolgoročne gospodarske sporazume z ZDA. V tem smislu je danes poročala tudi sovjetska časopisna agencija Tass. Ameriški senatorji bodo o rezultatih svojega obiska obvestili Nixona in kongres ZDA.

MOSKVA, 23. — Kosign je danes sprejel v Kremlju francoskega veleposlanika Vimonta. Obravnavala sta vprašanje razvoja francosko-sovjetskih odnosov na raznih področjih.

DANES

Preiskava v zvezi z atentatom na stanovanje pripadnika MSI Matteia v Rimu je še vedno v teku. Namestnik državnega pravdnika dr. Sica je ponovno zasljal nekaj članov misovski sekcije Primavalle. Medtem pa sta zagovornika mladega izvenparlamentarca Lolla zahtevala njegovo osvoboditev zaradi pomanjkanja indicij o krivdi.

Predsednik vlade Andreotti je včeraj prisel na večeravni uradni obisk na Japonsko. Ob prihodu v Tokio ga je sprejel in pozdravil japonski predsednik vlade Tanaka. Danes bo Andreottija sprejel cesar Hiro Hito.

Po govoru predsednika Tita je zbor na predlog predsednika zveze skupščine Mijalka Todorovića sprejel sklep, v katerem se med drugim ugotavlja, da smernice nakazane v Titovem poročilu dajejo pobudo za mobilizacijo delavskega razreda in drugih ustvarjalnih sil jugoslovanske družbe v borbi za krepitev socializma in samopravljanja. Poročilo predsednika Tita prav tako določa najvažnejše naloge v borbi, ki jo Jugoslavija vodi za udrnitve splošnega mira in varnosti na svetu, za zagotovitev svobode, nedržavnosti in enakopravnosti, za hitrejši razvoj nezadostno razvitih področij, za dajanja aktivne podpore vsem, ki se borijo za svobodo in nedržavnost. Zbor poziva vse delovne in samopravne organe in družbene politične organizacije, da se odločno zavamejo za uresničevanje nalog, oprkazanih v poročilu predsednika Tita.

Gen. Lon Nol se je moral odreči osebni diktaturi ter privoliti v ustanovitve »visokega političnega sveta«, v katerem so tudi predstavniki nekomunistične opozicije. Pod tem pogojem se je Kambojski parlament odpovedal za šest mesecev svoji zakonodajni oblasti. Osvobodilne sile še vedno močno pritiskajo na Phnom Penh. Osmim vladnim ladjam se je posrečilo začasno prekiniti blokado ter oskrbeti mesto vsaj v manjši meri z gorivom in hrano.

Velikonočni prazniki so tudi letos terjali veliko število žrtv. V naši deželi so pri prometnih nesrečah izgubile življenje štiri osebe, veliko žrtv pa je bilo tudi drugod po Italiji. Tudi v nedeljo in ponedeljek je bilo vseh neugodno, saj je skoraj po vsej Italiji, razen pri nas, deževalo. Kljub temu pa so turisti napolnili vsa letovišča.

Home obišče Bonn

LONDON, 23. — Britanski zunanji minister Douglas - Home bo od 15. do 17. maja uradno obiskal Bonn, kjer bo imel pogovore o britanski in zahodnonemški politiki do vzhoda o vprašanjih Evropske gospodarske skupnosti in o evropski varnosti. Po pogovorih v Bonnu bo Home odpotoval v Svičo na dvodnevni uradni obisk.

Boji pri Phnom Penhu: Lon Nolovi vojaki rešujejo svojega tovariša, ki je bil ranjen pri neki zasedi sedem km jugovzhodno od glavnega mesta

VESTI Z ONSTRAN MEJE

V Postojni so včeraj slavili občinski praznik

Hoteli na slovenski obali so skoraj v celoti zasedeni

V Postojni so včeraj slovesno praznovali občinski praznik, v spomin na drzno partizansko akcijo v Postojnski jami pred 28. leti. Takrat je minirski vod IX. korpusa zažgal velike količine sovražnikovega goriva, in to v trenutku, ko ga je nemškemu vojaškemu stroju najbolj primanjlovalo.

Na slavnostni seji občinske skupščine je obudil spomin na te dogodke njen predsednik Miran Fajdiga. Večji del svojega govora pa je posvetil aktualnim nalogam v občini. Poudaril je veliko aktivnost Zveze komunistov in drugih družbeno političnih dejavnikov na vseh področjih in temu primerno uspešne. Tako so gospodarske organizacije ustvarile kar za 24 odst. večji celotni dohodek kot v preteklem letu, poprečni osebnih dohodki pa so znašali blizu 190.000 din. Fajdiga je poudaril tudi pri zadrževanju v smeri gospodarskih zadrževanj, zlasti na področju turizma, trgovine, lesnoredelovalne industrije in v kmetijah. Na področju objektov družbenega standarda pa velja omeniti zlasti izgradnjo druge etape vodovoda, asfaltiranje podeželskih cest ter izgradnjo novih stanovanj za prosvetne delavce in za bive borce. V svojem govoru je predsednik občinske skupščine tudi kritično obravnaval razne pomanjklivosti, predvsem kar zadeva nelikovitost in nesoznamnost med ustvarjenim in potrebnim.

Na slavnostni seji so podelili nagrade 23. april ravnatelj vzgojnega zavoda v Planini Jožetu Simšiču, posebni delegaciji pa sta podelili vesele pred spomenikom padlih v Postojni in v Trstu.

Mnogi mislijo, da je muhasto aprilsko vreme krepko zagodilo turizmu in kmetijstvu na slovenski obali. Vendar ni položaj prav nič kritičen. Hoteli na slovenski obali so skoraj v celoti zasedeni z Italijani, Nemci, Švicarji, Avstrijci in v Trstu, v Piranu pa je prispele tudi prve letošnje skupine Angležev. Vse kaže, da je aprilsko vreme pomembnejše ugodno početje. Gostje imajo namreč na razpolago bazene z ogrevano morsko vodo, nadalje termalne kopeli, pokrita kletišča in druge športne naprave, nadalje še kar pestro nočno zabavno življenje, ki je treba pritišeti še razne kongresne prireditve, šah in podobno. Sicer pa kaže dobro tudi za celotno predsezono in glavno sezono, saj je večina zmogljivosti razpredanih.

Mzlo aprilsko vreme v glavnem tudi kmetijstva ni preveč prizadelo. Češnje in breskve so odvečale in tu brskone ne bo večjih izpadov. Hruške cvetijo zdaj in jih lahko letno pokvarile res samo zelo mrzle noči. Treba pa je povedati, da so zaradi mile zime obdelali večino kmetijskih površin na slovenski obali in da je po zadnjem dežju pričakovati ugoden prihodek zgodnjih povrtin.

Po dvomesečnih delih so končali obnovitveno delo na končnici na Prešernovem trgu v Kopru. Vodnjak so začeli graditi v XVI. stoletju in so ga končali v XVII. Gre za enega izmed najpomembnejših kulturno zgodovinskih spomenikov v Kopru. V obnovitveno delo, ki so tekle pod strokovnim nadzorom medobčinskega zavoda za spomeniško varstvo, so vložili 130 tisoč novih dinarjev.

Poldrugi mesec je že minil, od kar je italijanski tanker «Nonnouga» nasel od savudrijski obali in problem še zmeraj ni rešen. Iz tankerja so sicer izčrpali nafto, vendar pa je v njej še zmeraj 50 kub. metrov oljnih usedlin, ki predstavljajo stalno nevarnost za onesnaženje portoroške vode. V kolikor bi se tanker prelomil na nevarnih cereh.

Priporočila «Nonnouga» so sprožili tudi v republiški skupščini in v piranski občinski skupščini. Zaprte so se predvsem okrog stroškov, saj v Sloveniji nimamo predpisov, ki bi jasno določali, kaj napravi v takem primeru. Stroški za doseg izčrpano nafto so znašali okrog 27 milijonov starih dinarjev, koliko bo treba plačati za popolno odstranitev nevarnosti, pa je še vprašanje. Vse kaže, da bo treba angažirati republiška sredstva, kajti občina nima denarja. Po drugi strani pa je tu tudi vprašanje mednarodnih predpisov, ki je odpravljal z družbenim denarjem protizakonite finančne transakcije.

Zvonar je 12. aprila vzel iz blagajne banke 20 tisoč zahodnonemških mark, jih prehitoval v Trstu ter jih zamenjal v lire. Za marke je dobil 4 milijone 180 tisoč lir, tečajno razliko v znesku 155 tisoč lir pa si je prisvojil. V blagajno banke je vrnil samo 4 milijone 25 tisoč lir, kar ustreza uradnemu tečaju zahodnonemške marke in lire v Jugoslaviji. Zvonar je vse to opravil v službenem času. Uslužbenec je rekel, da gre k zdravniku v Piran, v resnici pa je šel v Trst. Za transakcijo se je poslužil deviznega računa svoje žene. Njegovo početje se je zazdelo sumljivo neki uslužbenki, ki je opozorila vodilne organe banke. Zadeva je takoj prišla na dan. Zvonarja so izročili preiskovalnim organom ter ga odstranili s službenega mesta.

Trgovine na slovenski obali so se dogovorile za praznične urnike. 27. aprila, na dan ustanovitve Osvobodilne fronte, vse trgovine zaprte, v soboto bo normalno poslovanje, v nedeljo, 29. aprila pa bo podvojeno dežurstvo. Normalno obratovanje bo tudi v ponedeljek, 30. aprila, medtem ko bodo 1. in 2. maja vse trgovine zaprte. Glede nedeljskih urnikov med glavnim turistično sezono se bodo pomenili sredi maja.

Tezo nujnosti državne podpore pri sanaciji deficita blagajne so zagovarjali tudi predstavniki kategorije trgovskih potnikov Giovanni Turco, ki je med drugim dejal, da so se bolnišnične dnevnice od leta 1969 do leta 1973 povečale od 4,8 tisoč lir na 22 tisoč lir, predstavniki krošnjarjev Vitantonio D'Attoma, predstavniki kategorije mesarjev Antonio Bernetti ter predsednik koordinacijskega odbora združen trgovcev na drobno v Trstu Giuseppe Dei Rossi. Slednji je tudi predložil sklep, ki so ga delegati soglasno sprejeli, po katerem naj bi sicer izglasovali predloženo obračun in proračun, vendar naj bi ne dovolili proračunskega uravnovešenja deficita z dodatnimi prispevki članstva ali z dolgoročnimi posojili.

Občni zbor je sprejel tudi resolucijo, ki so jo predložili nekateri delegati, v kateri je rečeno, da je upravičen svet bolniške blagajne izdati predlog proračunskega uravnovešenja na podlagi ustanovnega zakona. V resoluciji je bila ob tem izražena tudi zaupnica upravnemu svetu z željo, da se bo slednji tudi v naprej odločno zavzemal pri osrednjih oblasteh za zagotovitev ustrezne finančne podpore.

Nesreča na delu v novem pristanišču. Včeraj popoldne se je v novem pristanišču pripetila huda nesreča na delu. Med razkladanjem tovorov je težak zaboj, poln tekstilnih izdelkov, padel na 37-letnega delavca Giulia Barula iz Ul. Carmelitani 12. Pri tem si je Barul zlomil desno zapestje in levi gleženj.

V bolnišnico so ga prepeljali z rešilcem Rdečega križa, ki so ga takoj poklicali delovni tovariši. Barula so sprejeli v ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v dveh mesecih.

Neroden padeč priletne ženske. Tri mesece se bo morala zdraviti priletne ženska, ki je nerodno padla in si zlomila levo stegno. Nesreča se je pripetila včeraj dopoldne 73-letni Mariji Toscani iz Fortuna iz Ul. Leoncavallo 10. Sprehajala se je po Ul. Paisiello, ko je izgubila ravnotežje in padla na pločnik. V bolnišnico, kjer so jo sprejeli v ortopedskem oddelku, so jo prepeljali z rešilnim avtom Rdečega križa.

V Bovecu so spomladanski dnevi sicer sončni, toda še hladni in sveži. To območje se kopije v čistem zraku, ki ga omogočajo podnebje, vplivi gora ter narave, ki je v Gornjem Posočju tudi v našem času množično industrializacije in hitre civilizacije ostala neomežena in skoraj nedotaknjena. Sploh dobiva podnebje izjemno velik pomen v življenju in turizmu in v tem pogledu ima Bovec z okolico nekatere posebnosti in prednosti. Čeprav leži na središču v povsem alpskem svetu ter je obdano z visokimi gorami visokimi od 1500 do 2500 metrov, ima milo klimo. Po Šoški lokalni navzočja prodira toplo sredozemsko podnebje, ki se nad Bovecem združuje s svežimi zravnimi toki z Julijskih Alp. Ta združitev ustvarja novo klimo, ki se na primer tudi v deževni dobi odlikuje po izredno nizki relativni vlažnosti. Podnebje je torej suho, a vreme pogosto sončno. Na Bovec ne poznajo megle, njihovo podnebje pa sprito nestetih svojstev primerja s tistima v Egiptu ter v Davosu v Švici. Tako klima je delimo zelo primerna za tiste ljudi, ki bi ležali na pljučih oziroma so bolni na srcu in ledvicah. Nekdanji zdravnik v Bovecu dr. Edvard Hubert je ob tem zapisal, da v tridesetih letih svoje zdravniške prakse med domačim prebivalstvom ni ugotovil niti enega tuberkuloznega bolnika. Tuberkuloznim bolnikom iz drugih krajev pa se je po prihodu v Bovec zdravstveno stanje v zelo kratkem času občutno izboljšalo.

Sedaj ko je kanalstvo pogorje pokrito s snegom, pa v Bovecu hite s pripravami za praznovanje 800-letnice tega mesta oziroma središča Gornjega Posočja. Pri določitvi te starosti so upoštevali prvi pisni viri, ki izhajajo iz obdobja pred 9. marcem leta 1174. Tedaj naj bi namreč plemeniti in svobodni vitez Dietrich iz Leostina podaril štirje kmetije v Bovecu samostanu v Osoj na Koroskem. Znanstveniki pa ob tem opozarjajo, da je Bovec v resnici starejši, saj to ime oziroma naziv izhaja iz predlovskega izvora, beseda Bovec pa je vsakega že predletatka. O tem, da je bila Bovaška kotlina obdana že v starem veku pričajo tudi izkopane iz prazgodovinske dobe, ki so jih odkrili na gori Raveljnih nad Bovecem.

Malo je zgodovinskih virov, ki bi pojasnili in opredelili naziv Bovec. O tem znanstveniki, med njimi tudi jezikoslovci, še zmeraj razpravljajo. Latinski naziv za Bovec je bil Ampletium, Nemci mu pravijo Flitsch, za Italijane pa se središče Gornjega Posočja imenuje Pletz ali Plezzo. V enajstem stoletju so ga slovenski prebivalci nazivali Bovec, pozneje pa se je krajevno ime tega središča spreminjalo v Bove, Belec in se končno proti koncu prejšnjega stoletja ustalilo v Bovec.

Bovec je imel zmeraj v zgodovini veliko pomembnost, strateško in trgovsko vlogo, kar leži ob vodu na cesti proti Predelu. Prek tega območja pa že od pradavnine pelje naravna in najbližja zveza med južnimi in severnimi delatimi. Kako zelo se je temeljna funkcija Boveca zmeraj povezovala s Predelom, nam kaže tudi dejstvo, da je nastalo onstran prelaza, blizu Trbiža, a že v Avstriji, naselje z imenom Boveček oziroma po nemško Flitsch.

Ob 800-letnici Boveca bodo poskušali dejansko preteklost tega mesta čim bolj osveteliti in ga obogatiti z morebitnimi novimi ugotovitvami in spoznanji. Pri tem veliko pričakujejo od znanstvenikov Boga Grafenauerja in Milka Matičetova, ki so ju povabili naj ponovno preučita in ovrednotita vse razpoložljive virov o preteklosti Boveca.

(Nadaljevanje sledi)

MARIJAN DROBEŽ

Daljši članek je posvečen goriškemu misijonu v Afriki, župan De Simone, ki je tudi odgovorni urednik revije, piše o problemih goriškega gospodarstva. Dalje je objavljen več članekov kronike, s področja raznih razstav in koncertov ter obrisov nekaterih goriških osebnosti.

Obiščanje ali brnjenje veja kaže pot in za ljubitelje dobre domače kapljice več pomeni ter je bolj vabljiva kot kakršnokoli napis ali reklamni plakat. To dobro vedo Tržičani, ki tako zavolajo, ali zvedo, kdaj je osmica in kakšno vino tam točijo. Vinogradniki, ki se na to razumejo, pa tudi dobro vedo, kdaj je treba odpreti osmico. Za velikonocne in prvomajске praznike, zlasti pa v Boštju, se dni so sploh dobro obiskane osmice v Bregu in na Krasu. Tako je pač, kot v zlatih časih: Sladko vince piti...

TOKRAT GOSPODARSKA RAZSTAVA ŽE V TRETJE

V PETEK BO GORICA ZAŽIVELA: ODPRLI BODO RAZSTAVO ESPOMEGO

V paviljonih bodo razstavljala podjetja iz petih držav - Na gradu bo razstava belih vin

V petek bodo odprli tretjo goriško gospodarsko razstavo, ki ima mednarodno obležje in ki pridobiva iz leta v leto nove prijatelje in razstavljavce. Nič čudnega, če so Espomego imenovali «sejem za vzhod», saj tu poleg italijanskih, v glavnem goriških in iz naše dežele, razstavljajo svoje izdelke podjetja iz Jugoslavije in iz Avstrije, Madžarske (ta je sodelovala lani prvič) in iz Češkoslovaške (ta bo sodelovala prvič letos).

Svečana otvoritev bo v petek, 27. aprila ob 11. uri. Otvoritev bo v dolinici Korna, pred veliko telovadnico UGG, kjer bodo imeli svoje razstavne prostore domači in tuji razstavljavci - skupno šestdeset. V parku poleg telovadnice pa so uredili nekaj zastilnih kioskov, kjer bodo našli mesto nekateri drugi razstavljavci. V glavnem bodo tu razstavljali kmetijske stroje in opremo za kmetije in UL Cadorna, kjer je bil že lani paviljon, bodo v priležnosti v 29 kioskih razstavljale keramike in drug gradbeni material. V prvem nadstropju iste stavbe pa bo tudi letos urejena madžarska narodna restavracija, ki je že lani imela veliko uspeha.

Na goriškem gradu bodo tudi letos uredili mednarodno razstavo belih vin. Razstavljena bodo italijanska in tuja vina, vsa bo moč tudi pokusiti.

Vzporedno z vinsko razstavo bodo imeli tudi vrsto simpozijev in predavanj o vinogradništvu, vinih in o gastronomiji na splošno.

V raznih dvorinah (trgovinska zbornica, pokrajinska dvorana, muzej Attenu, grajska dvorana delovnih stanov) bodo v vseh delih Espomego priredili vrsto mednarodnih simpozijev o najrazličnejših argumentih. V dolinici Korna bodo ob priliki razstave (Espomego bo trajala od 27. aprila do 6. maja) priredili nekaj zabavno - kulturnih večerov, za otroke na budo v kinu Centrale vrtili film «Dinamit».

Otvoritvene svečanosti se bodo udeležili zastopniki raznih držav, ki sodelujejo na razstavi, zastopniki tukajšnjih krajevnih in deželnih oblastí.

Danes in jutri proslave 25. aprila. Ob jutrišnjem prazniku odporniškega gibanja, 25. aprila, je prav, da se enkrat spomnimo naše borbe na spominke svečanosti, ki bodo

Obvestilo izletnikom na Malto in v Tunis. Vse udeležence tradicionalnega izleta «Primorskega dnevnika» na Malto in v Tunis obveščamo, da bo odhod iz Trsta v Pulj, kjer se bomo vkrcali na ladjo, v soboto, 28. aprila ob 13. uri, z avtobusi izpred sodniške palače na Foru Uplanu.

Izletnike prosimo, da od četrtka 26. t.m. dalje dvignejo na uredništvu Primorskega dnevnika v Gorici, Ul. XXIV. Maggio 1/1, podrobne programe in vozovnice.

PODOBE IN VTISI IZ GORNJEGA POSOČJA

OSEMSTO LET BOVCA

Pridobitve ob visokem jubileju: nov hotel visoke B kategorije s prvim zaprtim plavalnim bazenom na Goriškem, telovadnica v Bovecu, most čez Sočo v Československem logu, predvsem pa začetek obratovanja Alpskega turističnega centra na Kaninu

V Bovecu so spomladanski dnevi sicer sončni, toda še hladni in sveži. To območje se kopije v čistem zraku, ki ga omogočajo podnebje, vplivi gora ter narave, ki je v Gornjem Posočju tudi v našem času množično industrializacije in hitre civilizacije ostala neomežena in skoraj nedotaknjena. Sploh dobiva podnebje izjemno velik pomen v življenju in turizmu in v tem pogledu ima Bovec z okolico nekatere posebnosti in prednosti. Čeprav leži na središču v povsem alpskem svetu ter je obdano z visokimi gorami visokimi od 1500 do 2500 metrov, ima milo klimo. Po Šoški lokalni navzočja prodira toplo sredozemsko podnebje, ki se nad Bovecem združuje s svežimi zravnimi toki z Julijskih Alp. Ta združitev ustvarja novo klimo, ki se na primer tudi v deževni dobi odlikuje po izredno nizki relativni vlažnosti. Podnebje je torej suho, a vreme pogosto sončno. Na Bovec ne poznajo megle, njihovo podnebje pa sprito nestetih svojstev primerja s tistima v Egiptu ter v Davosu v Švici. Tako klima je delimo zelo primerna za tiste ljudi, ki bi ležali na pljučih oziroma so bolni na srcu in ledvicah. Nekdanji zdravnik v Bovecu dr. Edvard Hubert je ob tem zapisal, da v tridesetih letih svoje zdravniške prakse med domačim prebivalstvom ni ugotovil niti enega tuberkuloznega bolnika. Tuberkuloznim bolnikom iz drugih krajev pa se je po prihodu v Bovec zdravstveno stanje v zelo kratkem času občutno izboljšalo.

Sedaj ko je kanalstvo pogorje pokrito s snegom, pa v Bovecu hite s pripravami za praznovanje 800-letnice tega mesta oziroma središča Gornjega Posočja. Pri določitvi te starosti so upoštevali prvi pisni viri, ki izhajajo iz obdobja pred 9. marcem leta 1174. Tedaj naj bi namreč plemeniti in svobodni vitez Dietrich iz Leostina podaril štirje kmetije v Bovecu samostanu v Osoj na Koroskem. Znanstveniki pa ob tem opozarjajo, da je Bovec v resnici starejši, saj to ime oziroma naziv izhaja iz predlovskega izvora, beseda Bovec pa je vsakega že predletatka. O tem, da je bila Bovaška kotlina obdana že v starem veku pričajo tudi izkopane iz prazgodovinske dobe, ki so jih odkrili na gori Raveljnih nad Bovecem.

Malo je zgodovinskih virov, ki bi pojasnili in opredelili naziv Bovec. O tem znanstveniki, med njimi tudi jezikoslovci, še zmeraj razpravljajo. Latinski naziv za Bovec je bil Ampletium, Nemci mu pravijo Flitsch, za Italijane pa se središče Gornjega Posočja imenuje Pletz ali Plezzo. V enajstem stoletju so ga slovenski prebivalci nazivali Bovec, pozneje pa se je krajevno ime tega središča spreminjalo v Bove, Belec in se končno proti koncu prejšnjega stoletja ustalilo v Bovec.

Bovec je imel zmeraj v zgodovini veliko pomembnost, strateško in trgovsko vlogo, kar leži ob vodu na cesti proti Predelu. Prek tega območja pa že od pradavnine pelje naravna in najbližja zveza med južnimi in severnimi delatimi. Kako zelo se je temeljna funkcija Boveca zmeraj povezovala s Predelom, nam kaže tudi dejstvo, da je nastalo onstran prelaza, blizu Trbiža, a že v Avstriji, naselje z imenom Boveček oziroma po nemško Flitsch.

Ob 800-letnici Boveca bodo poskušali dejansko preteklost tega mesta čim bolj osveteliti in ga obogatiti z morebitnimi novimi ugotovitvami in spoznanji. Pri tem veliko pričakujejo od znanstvenikov Boga Grafenauerja in Milka Matičetova, ki so ju povabili naj ponovno preučita in ovrednotita vse razpoložljive virov o preteklosti Boveca.

(Nadaljevanje sledi)

MARIJAN DROBEŽ

Daljši članek je posvečen goriškemu misijonu v Afriki, župan De Simone, ki je tudi odgovorni urednik revije, piše o problemih goriškega gospodarstva. Dalje je objavljen več članekov kronike, s področja raznih razstav in koncertov ter obrisov nekaterih goriških osebnosti.

Obiščanje ali brnjenje veja kaže pot in za ljubitelje dobre domače kapljice več pomeni ter je bolj vabljiva kot kakršnokoli napis ali reklamni plakat. To dobro vedo Tržičani, ki tako zavolajo, ali zvedo, kdaj je osmica in kakšno vino tam točijo. Vinogradniki, ki se na to razumejo, pa tudi dobro vedo, kdaj je treba odpreti osmico. Za velikonocne in prvomajске praznike, zlasti pa v Boštju, se dni so sploh dobro obiskane osmice v Bregu in na Krasu. Tako je pač, kot v zlatih časih: Sladko vince piti...

Ob 800-letnici Boveca bodo poskušali dejansko preteklost tega mesta čim bolj osveteliti in ga obogatiti z morebitnimi novimi ugotovitvami in spoznanji. Pri tem veliko pričakujejo od znanstvenikov Boga Grafenauerja in Milka Matičetova, ki so ju povabili naj ponovno preučita in ovrednotita vse razpoložljive virov o preteklosti Boveca.

(Nadaljevanje sledi)

MARIJAN DROBEŽ

Daljši članek je posvečen goriškemu misijonu v Afriki, župan De Simone, ki je tudi odgovorni urednik revije, piše o problemih goriškega gospodarstva. Dalje je objavljen več članekov kronike, s področja raznih razstav in koncertov ter obrisov nekaterih goriških osebnosti.

Obiščanje ali brnjenje veja kaže pot in za ljubitelje dobre domače kapljice več pomeni ter je bolj vabljiva kot kakršnokoli napis ali reklamni plakat. To dobro vedo Tržičani, ki tako zavolajo, ali zvedo, kdaj je osmica in kakšno vino tam točijo. Vinogradniki, ki se na to razumejo, pa tudi dobro vedo, kdaj je treba odpreti osmico. Za velikonocne in prvomajске praznike, zlasti pa v Boštju, se dni so sploh dobro obiskane osmice v Bregu in na Krasu. Tako je pač, kot v zlatih časih: Sladko vince piti...

Obiščanje ali brnjenje veja kaže pot in za ljubitelje dobre domače kapljice več pomeni ter je bolj vabljiva kot kakršnokoli napis ali reklamni plakat. To dobro vedo Tržičani, ki tako zavolajo, ali zvedo, kdaj je osmica in kakšno vino tam točijo. Vinogradniki, ki se na to razumejo, pa tudi dobro vedo, kdaj je treba odpreti osmico. Za velikonocne in prvomajске praznike, zlasti pa v Boštju, se dni so sploh dobro obiskane osmice v Bregu in na Krasu. Tako je pač, kot v zlatih časih: Sladko vince piti...

DANES NA PREHODU PRI RDEČI HIŠI

V Gorici posmrtni ostanki treh padlih garibaldincev

Čast jim bo izkazal oddelek vojske - Tri padle bodo jutri položili v grobnico v Štarančanu

Danes popoldne bodo zastopniki jugoslovanske vlade na obmejnem prehodu pri Rdeči hiši izročili italijanskim zastopnikom skrinjice s posmrtnimi ostanki treh partizanskih borcev - italijanskih garibaldincev, ki so padli v času NOB na jugoslovanskem ozemlju. Gre za tri ljudi iz Štarančana. To so Felice Cettul, Giuseppe Mari in Erminio Cimitan. Dva sta padla v bitkah pri Novem mestu in sta bila tam pokopana, eden pa je padel pri Idriji.

Zastopniki pokrajinskega odbora ANPI za Goriško so včeraj odpotovali v Novo mesto, da bi sodelovali pri odkopu posmrtnih ostankov.

Padle bodo počastili z vojaškimi častmi. Poveljniški goriške garnizije gen. Antonio Castagna je izdal odlok, s katerim ukazuje, da bo posmrtni ostanki treh padlih garibaldincev danes popoldne na mejni prečki ob 82. poštopka «Torino», ki bo poskrbel tudi za prevoz v Štarančano. Oddelek 53. poštopka «Umbria» pa bo postrljen počastil na mejnem prehodu padle. Na meji bodo svečanosti prisostvovali zastopniki vseh oddelkov vojske, orožnikov, policije in finančnih straž, ki so nastanjeni v Gorici. Kratka svečanost bo na parkirnem prostoru pred mejnim prehodom.

Posmrtni ostanki treh garibaldincev bodo nato odpeljali v Štarančano, kjer bodo do naslednjega dne v dvorani «Montes». Tu bodo bivši garibaldinci na častni straži. Nocoj ob 20. uri bodo po blagoslovitvi posmrtnih ostankov mladenci in mladeniči brali pisma na smrt obojenih protifašistov, priložnostne pesmi bosta zapela slovenska zveza «Rečko Kosovel» iz Ronk in «Kras» iz Dobrohot. Nagrade bodo dobili učenci osnovnih šol iz Štarančana, ki so se izkazali v nalogah na temo odporniškega gibanja, ki so jih pisali ob priliki 25. aprila.

Jutri, v sredo, na praznik odorniškega bo, na Štarančanu primerna svečanost. Ob 11. uri bo spoved, v kateri bodo predstavniki oblasti in ljudje krenili iz dvorane «Montes» proti pokopališču, kjer bodo posmrtni ostanki treh padlih položili v novo grobnico - spomenik partizanov. Ob tej priložnosti bodo v grobnico - spomenik tudi odkrili. Na sporedu so govor župana Zanotte, maša in uradni govor prof. Andree Gaggera, člana vsedržavnega odbora ANPI.

Konec tedna zbor zadruge v Stražicah. V soboto, 28. aprila bo na sedežu dopolnjava SAFOG občni zbor delavske zadruge za Stražice in Podgorje. Razpravljali bodo o delovanju v preteklem letu in izvolitvi novorod. Če ne bo v soboto ob 10. uri zadostnega števila članov, bo občni zbor v nedeljo ob isti uri.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU - SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V GORICI - ZVEZA SLOVENSKE KATOLIKE PROSVETE V GORICI v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice

Ivan Pregelj

TOLMINCI po dramatizaciji Mitje Mejaka za Stalno slovensko gledališče priredil Filibert Benedičič

V petek, 27. t.m. ob 20.30 v gledališču «G. Verdis» v Gorici Abonma red A, B, C.

Rojstva, smrti in poroke. ROJSTVA: Maja Makuc, Massimiliano Pirusel, Mauro Sussan, Alessandro Chipris, Daniela Koglot, Elena Menon, Maura Parisi, Antonella Deotit, Massimiliano Lehan. SMRTI: upokojenec 78-letni Giovanni Visintin, upokojenec 74-letni Vameriano Pallaver, dojenček Graziano Cetul.

OKLICI: natakarka Adelaide Cadamuro in delavec Augusto Locchi, učiteljica Paola Silverstrucci in učitelj Gian Carlo Medesani, uradnica Antonia Doria in uradnik Michele Mazzarella, trgovka Anna Maria Lagagnato in delavec Alfonso Inavce, gospodinja Loredana Coverlizza in delavec Elio Faggiani, delavka Daniela Bezzi in delavec Silvio Gherardi, bolničarka Horie Treiber in delavec Francesco Tatti, dijakinja Maria Kufahl in psiholog Gisela Gorbahn.

POROKE: učiteljica Anna Rasini in industrijski inženjer Giuseppe Olivo, dijakinja Gabriella De Puppi in dijak Roberto Cuccillato.

Kino Gorica. VERDI 17.15-22.00 «Ultimo tango a Parigi». M. Schneider in M. Brando. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

CORSO 17.00-22.00 «Il magnate». L. Buzzanca in R. Schiaffino. Barvni film.

CENTRALE 17.15-21.30 «La pietra che scotta». R. Redford in G. Segal. Barvni film.

MODERNISSIMO 17.00-22.00 «Giovanna cosa lungna». E. Fenech in P. Franco. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

VITTORIA 17.15-22.00 «Sezione narcotici». B. Perkins in P. Allen. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

Tržiš. AZZURRO 17.30 «Aggrappati su un albero in bilico su un precipizio strapiombato sul mare». Barvni film. EXCELSIOR 16.00 «Le armate rosse contro il terzo Reich». Barvni film. PRINCIPE 18.30 «L'isola misteriosa ed il capitano Nemo». Barvni film.

Nova Gorica. SOCA «Placancé Indio Blacks», ameriški barvni film - ob 18. in 20. SVOBODA «Ben in Charly», italijanski barvni film - ob 18. in 20. DESKLE Prosto. RENČE Prosto. PRVACINA Prosto. SEMPAS Prosto. KANAL Prosto.

DEZURNA LEKARNA V GORICI. Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Baldini, Verdijske korzo 57, tel. 2879.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU. Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Al Redentore, Ul. F. Rosselli, tel. 72340.

